

Kalmarsunds gymnasieförbund
gymnasieforbundet@gyf.se

2018-07-02
Dnr 400-2017:7328

Beslut

efter kvalitetsgranskning av utmanande undervisning för högpresterande elever vid Jenny Nyströmsskolan 3 i Kalmar kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av utmanande undervisning för högpresterande elever. Det övergripande syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska i vilken utsträckning de besökta skolorna ger högpresterande elever en god och utmanande undervisning samt stöd och stimulans för att fortsätta prestera på hög nivå. Särskilt betonas aspekter som kan beskrivas som stödjande, uppmuntrande och utmanande. Vidare granskas de förutsättningar för en god, utmanande, stödjande och stimulerande undervisning som kan kopplas till gymnasieskolans övergripande organisation och arbetssätt relaterat till den aktuella målgruppen.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning genomförs en god utmanande undervisning med allmändidaktiska kvaliteter¹ för högpresterande elever?
2. I vilken utsträckning ger gymnasieskolans övergripande organisation och arbetssätt förutsättningar för en god utmanande undervisning för högpresterande elever?

Granskningen har genomförts i 23 gymnasieskolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Jenny Nyströmsskolan 3, i Kalmar kommun med Kalmarsunds gymnasieförbund som huvudman, ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Jenny Nyströmsskolan 3 den 29-31 maj 2018. Besöket genomfördes av Therése Mineur och Anna Alm. Intervjuer med elever, lärare, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och rektor samt tre lektionsobservationer har genomförts. Elevintervjuerna har genomförts i två grupper, den ena gruppen har bestått av elever som identifierar sig som pojkar och den andra gruppen har bestått av elever som identifierar sig som flickor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

¹ Med *allmändidaktiska kvaliteter* avses en mer generell granskning av hur undervisningen genomförs och om den håller god kvalitet.

Identifierade utvecklingsområden

Här följer de åtgärder som Skolinspektionen anser att huvudmannen behöver vidta för att höja kvaliteten i verksamheten.

Huvudmannen behöver:

- Se till att rektorn, personal i elevhälsan och lärare arbetar främjande och förebyggande för att motverka prestationsrelaterad stress bland högpresterande elever. I detta arbete ingår att organisera undervisningen på ett sätt som förebygger prestationsrelaterad stress.

Skolinspektionens bedömningar

1. I vilken utsträckning genomförs en god utmanande undervisning med allmändidaktiska kvaliteter för högpresterande elever?

Skolinspektionen bedömer att det på Jenny Nyströmsskolan 3 i huvudsak bedrivs en utmanande undervisning av allmändidaktiskt god kvalitet för högpresterande elever. De högpresterande eleverna beskriver generellt sina lärare som uppmuntrande och omtänksamma, och enligt eleverna bidrar det till ett positivt klimat mellan elever och lärare. Elever uppger också att de upplever att flera av deras lärare bedriver en undervisning som är både stimulerande, stödjande och utmanande, vilket även visat sig i samband med Skolinspektionens observationer. Vidare säger elever att flertalet lärare kommunicerar syfte, mål och förväntningar på ett klagörande sätt samt ger en fortlöpande återkoppling som är både formativ och summativ till sin karaktär.

Stödjande och uppmuntrande lärandemiljö

Granskningen visar att högpresterande elever på Jenny Nyströmsskolan 3 erbjuds en stödjande och uppmuntrande lärandemiljö. Detta i meningen att lärare skapar motivation bland eleverna samt en tilltro till elevernas egen förmåga, genom att uppvisa höga och ändamålsenliga förväntningar. Vidare omfattas ett vägledande stöd och en positiv respons från lärare som uppmuntrar eleverna till fortsatt utveckling av sina förmågor.

Elever berättar i intervju att deras lärare förväntar sig av dem att de ska göra sitt bästa i skolan. Elever säger också att deras lärare visar att de tror på dem och stöttar dem samt ger återkoppling för att de ska kunna göra sitt bästa. Även om flertalet elever uppger att deras lärare har höga förväntningar på dem finns det

också elever som säger att en del lärare är otydliga i sina förväntningar på eleverna. Däremot säger eleverna att deras lärare i stort sett alltid är positivt inställda till att eleverna föreslår alternativa lösningar på ett problem. Elever säger också att deras lärare är intresserade av att lyssna till elevers förslag och diskutera med dem. Någon elev säger att så länge eleverna har argument för sina uppfattningar och dessa argument tydligt framgår så är läraren positiv. I intervju med lärare beskriver flera lärare att de arbetar med att stötta eleverna i sin tilltro till den egna förmågan genom att ge en respons till eleverna som utgår från elevernas styrkor. Lärare säger också att de låter elever berika undervisningen genom att använda dem som en resurs i undervisningen, inom specifika områden som elever kan mycket inom.

Flera elever berättar i intervju att deras lärare brukar ge ett vägledande stöd. Elever säger exempelvis att lärare inte brukar ge dem svaret direkt om det är något de behöver hjälp med. Enligt eleverna brukar lärare fråga hur eleverna tänker och ställa vägledande frågor samt diskutera olika sätt att tänka kring frågan. I samband med Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer flera exempel då lärare resonerar med elever om olika lösningar på en uppgift. Lärare ber också elever förklara hur de har tänkt och varför de tror att en lösning är den rätta. Rektorn beskriver i intervju att hans bild är att elever verkligen känner att de får hjälp av sina lärare, att eleverna känner sig sedda och att de blir uppmunttrade.

Individanpassningar och utmaningar

Granskningen visar att högpresterande elever på Jenny Nyströmsskolan 3 till övervägande del får en undervisning som är utmanande och stimulerande men också anpassad efter elevers olika behov och förutsättningar. I detta ingår också att lärare delvis varierar undervisningen genom olika arbetssätt och arbetsformer.

Elever ger i intervju flera exempel på ämnen där de blir utmanade och stimulerade. Elever berättar att det kan handla både om att lärare delar med sig av sin kunskap och att eleverna får svar på sina frågor under tiden som lärare har en genomgång. Enligt eleverna handlar utmaningar också om att uppgifterna kräver att eleverna behöver tänka själva. Någon elev beskriver att en del uppgifter är upplagda så att de går mer på djupet inom ett område. Eleverna berättar vidare att det ofta finns uppgifter att välja mellan som är på olika betygsnivåer, alternativt uppgifter där eleverna kan arbeta vidare inom samma uppgift för att nå en högre nivå. I intervju med lärare ges också flera exempel på hur lärare arbetar för att skapa utmanande och stimulerande uppgifter. Exempelvis säger

lärare att de erbjuder flexibla uppgifter och uppgifter som kräver reflektioner på en avancerad nivå utan att det finns svar som handlar om rätt eller fel. Även rektorn ger i samband med intervju flera exempel på hur lärare arbetar med att skapa en undervisning som är anpassad för högpresterande elever. Enligt rektorn sker det genom att lärare utformar uppgifter som är individanpassade. Vidare säger rektorn att lärare låter eleverna lösa uppgifter på olika sätt, exempelvis genom att arbeta med dilemman och lösa uppgifter med olika grad av komplexitet.

Elever berättar i intervju att det i undervisningen ofta ingår att lärare och elever har långa diskussioner. Även lärare berättar i intervju att de arbetar med diskussioner på olika sätt. De för både diskussioner i helklass och genom att elever först får tänka enskilt, sedan diskutera i par för att slutligen föra en gemensam diskussion alla i klassen, en modell som ofta går under beteckningen EPA (enskilt, par, alla). I samband med att Skolinspektionen genomförde en lektionsobservation användes EPA. Under det observerade tillfället får eleverna först fem minuter på sig att tänka själv kring en given frågeställning. Därefter får eleverna diskutera tillsammans med de klasskamrater som de sitter närmast. Under tiden som eleverna diskuterar ställer läraren vägledande frågor till eleverna om hur de resonerar och hur de har kommit fram till den slutsats som de har gjort. Läraren ber också elever att fundera mer kring en del av de förhållanden som ingår i frågeställningen. Efter ytterligare fem minuter får varje grupp redovisa sina slutsatser och därefter följer en diskussion om varför eleverna har resonerat som de har gjort. Momentet avslutas med att lärare och elever tillsammans undersöker frågeställningen genom ett konkret test.

I samband med intervju berättar elever också att det finns ämnen där de inte blir utmanade. Elever berättar att i ett par ämnen har de inte lärt sig något nytt på länge. Skäl som eleverna anger till att de inte lär sig något handlar om att uppgifter är utformade så att eleverna ska prestera sådant som de redan kan, utan att det innefattar ny kunskap. Någon elev beskriver att en konsekvens av att hen inte mött en utmanande undervisning i ett par ämnen har blivit att eleven slutat lyssna på de lektionerna. Elever säger också att i ett par ämnen är uppgifterna för lätta och de blir snabbt klara. Enligt eleverna är inte heller de uppgifterna som följer efter att de har blivit klara med den första uppgiften på en mer avancerad nivå. Rektorn säger i intervju att lärare har kommit olika långt när det gäller att anpassa uppgifter efter olika elever. När Skolinspektionen berättar att elever har beskrivit att de inte blir utmanade i ett par ämnen svarar rektorn att det som eleverna säger kan stämma.

Pedagogiskt ledarskap

Granskningen visar att flertalet lärare på Jenny Nyströmsskolan 3 utövar ett pedagogiskt ledarskap i klassrummet som innebär att de kommunicerar syfte och mål med undervisningen i relation till kunskapskraven, samt skapar en struktur i undervisningen och ger eleverna visst stöd i att skapa en överblick och ett sammanhang av det som sker i undervisningen.

Elever berättar i intervju att lärare i de flesta ämnen arbetar med att skapa ett sammanhang mellan hur olika delar inom ett område hänger ihop. Enligt eleverna går lärare igenom kunskapskraven genom att redovisa dem på tavlan. Eleverna uppger också att någon lärare arbetar med att tolka kunskapskraven tillsammans med eleverna samt lämnar ut exempeluppgifter som eleverna får tolka kraven mot. Elever berättar att någon lärare brukar ta exempel från en verklig situation, och enligt eleverna hjälper det dem att sätta in saker i ett sammanhang. I intervju med lärare framkommer flera olika exempel på hur de arbetar med att kommunicera syfte och mål med undervisningen. Lärare säger att alla uppgifter måste ha ett syfte och när de presenterar en ny uppgift för eleverna berättar de också vilka färdigheter som eleverna får träna på. En lärare uppger att hen inleder alla lektioner med att besvara vad, hur och varför de ska arbeta med det som de ska göra under lektionen. I samband med Skolinspektionens lektionsobservationer inleder lärare lektionerna med att beskriva syfte och mål med respektive lektion. Vid ett av observationstillfällena arbetar eleverna med en provuppgift som har löpt över flera lektioner. I det kompendium som eleverna har fått i samband med att uppgiften påbörjades framgår uppgiftens syfte, samt instruktioner för uppgiftens genomförande och vilka krav som föreligger avseende exempelvis referenser. I kompendiet ingår också exempel och en bedömningsmatris, som anger förmågor och centralt innehåll samt betygsnivåer.

I intervju med elever beskriver elever att det finns något ämne där syfte, krav och sammanhang inte är tydligt för dem. Elever berättar att det inte finns någon översikt över det som ska ske i undervisningen, det finns inget sammanhang och läraren har enligt eleverna inte koll på vad eleverna ska göra under lektionerna. Elever beskriver vidare lektionerna som röriga och säger att de har missat mycket i ett ämne. Enligt eleverna har de vidarebefordrat sina synpunkter till mentorer och till rektorn, men det har inte lett till någon direkt förändring. Eleverna uppger dock att de också har haft mycket kommunikation med berörd lärare. Eleverna säger att även om det inte har fungerat på de lektionerna har det varit bra att de har kunnat prata med läraren om detta. I intervju med rektorn

säger rektorn att elever har delgett sina synpunkter på tydligheten och strukturen i något ämne, och enligt rektorn har de på skolan arbetat för att få till en utvärdering av undervisningen.

Återkoppling, reflektion och utvärdering

Granskningen visar att flertalet lärare vid Jenny Nyströmsskolan 3 ger elever en fortlöpande återkoppling som omfattas av respons på vad eleverna behöver utveckla samt ger eleverna information om deras kunskapsnivå i förhållande till kunskapskraven. Vidare ger flertalet lärare tillfälle för eleverna att ge respons på undervisningens innehåll och arbetssätt.

Elever uppger i intervju att de oftast efter varje prov får reda på hur de ligger till i förhållande till betygskraven och vad det är som de behöver förbättra. Elever berättar också att de i några ämnen har en matris som de delar med läraren där det framgår vilka delar som de har klarat och vilka delar som de behöver visa ytterligare kunskaper i. Elever berättar också att de brukar få en uppgift rättad av läraren och sedan får de tillbaka uppgiften för att själv rätta till och förbättra texten. Därefter lämnar de in uppgiften igen till läraren för att få den bedömd. Vidare berättar elever att de i något ämne arbetar med att själv göra bedömningar av sina uppgifter innan de får se hur läraren har bedömt uppgiften för att sedan jämföra bedömningarna som har gjorts. Någon elev säger att när de granskar sina egna uppgifter och arbetar med att utveckla dem vidare så innebär det sättet att arbeta också en extra utmaning. Liksom eleverna berättar lärare i intervju att de arbetar med att låta eleverna göra självbedömningar och bedöma exempeluppgifter. Genom att arbeta med exempel säger lärare att elever också lär sig att läsa och förstå bedömningsmatriserna. Lärare säger vidare att de ger eleverna kommentarer både skriftligt och muntligt i förhållande till matriserna för att eleverna ska se vad de redan kan och vad de ännu inte kan i förhållande till kunskapskraven. Rektorn uppger i intervju att lärare arbetar med självskattningsverktyg och att lärare har ständiga avstämningar med eleverna om hur de ligger till.

Elever berättar i samband med intervju att det finns ett par ämnen där det är otydligt för eleverna vad de ska kunna. Enligt eleverna behöver några lärare bli tydligare med att ge besked om hur allt bedöms och även ge konkret respons till eleverna om hur de ligger till. Elever säger att de blir stressade av att lärare inte är tydliga med vad som krävs för ett visst betyg. Elever uppger också att det i något ämne är otydligt för dem varför de har fått ett visst betyg och i en del fall har de ifrågasatt betygssättningen. Vidare säger elever att de inte ges tillräckliga möjligheter att nå ett högt betyg i något ämne eftersom de inte får träna på A-

uppgifter. Uppgifter på A-nivå kommer enbart på proven, enligt eleverna. I intervju med rektorn säger rektorn att en del lärare inte har kommit lika långt som sina kollegor i arbetet med bedömning och betygssättning. Rektorn säger sig även känna igen att eleverna har framfört kritik mot att de inte har fått möjlighet att träna på A-uppgifter, men rektorn säger att han har diskuterat med lärare att elever måste få möjlighet att också träna på A-uppgifter.

I intervju uppger elever att de i flera ämnen arbetar med kursutvärderingar och att de ibland, men inte alltid, får reda på resultaten av utvärderingarna. Elever berättar att de via digitala formulär får besvara frågor om vad som är bra eller dåligt och vad det är som de vill ska förändras. Även lärare uppger i intervju att de arbetar med att låta eleverna utvärdera undervisningen. Någon lärare säger att hen brukar ge eleverna korta frågor, så kallade "exit tickets" efter en lektion.

2. I vilken utsträckning ger gymnasieskolans övergripande organisation och arbetssätt förutsättningar för en god utmanande undervisning av högpresterande elever?

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att ge förutsättningar för att skapa en god och utmanande undervisning för högpresterande elever vid Jenny Nyströmsskolan 3 bedrivs i huvudsak med god kvalitet. Skolans organisation är utformad så att lärare kan samverka genom diskussioner och kunskapsutbyte avseende utmanande undervisning, vilket lärare också beskriver i intervju. Vidare förekommer en del insatser och aktiviteter på skolnivå för att bibehålla och utveckla elevers motivation till studier. Däremot bedömer Skolinspektionen att kvaliteten behöver höjas i skolans övergripande arbete med att främja och förebygga prestationsrelaterad stress bland högpresterande elever. Enligt all intervjuad personal arbetar skolan företrädesvis på ett åtgärdande sätt med frågor som relaterar till elevers stress och psykiska hälsa/ohälsa.

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande område. Huvudmannen behöver:

- Se till att rektorn, personal i elevhälsan och lärare arbetar främjande och förebyggande för att motverka prestationsrelaterad stress bland högpresterande elever. I detta arbete ingår att organisera undervisningen på ett sätt som förebygger prestationsrelaterad stress.

Nedan beskrivs först de områden som fungerar väl, därefter följer ett avsnitt där utvecklingsområdet motiveras.

Lärares samverkan

Granskningen visar att den övergripande organisationen på Jenny Nyströmsskolan 3 är utformad på ett sätt som möjliggör för lärare att samverka genom diskussioner och kunskapsutbyte avseende utmanande undervisning för högpresterande elever.

Lärare uppger i intervju att de diskuterar olika arbetssätt i sina respektive ämneslag. Enligt lärarna har de ämneslagsträffar i princip var tredje vecka, men lärare berättar att de framöver ska ha ämneslagsträffar varje vecka. Lärare berättar också att de har fått en bra kompetensutveckling som har lett till att det har blivit bättre didaktiska samtal lärare emellan. Samtal som också innefattar undervisning för högpresterande elever. Lärare berättar att kollegor delar med sig av sina kunskaper till varandra, vilket de beskriver som en del av en generös delningskultur på skolan. Rektorn säger i intervju att han har märkt att lärare har träffats för sällan i sina ämneslag och att det har lett till att delaktigheten i samtalen har blivit lidande, liksom den pedagogiska utvecklingen. På en fråga till rektorn om huruvida lärare diskuterar pedagogiska frågor sinsemellan svarar rektorn att det ser olika ut bland olika lärare.

Lärare berättar i intervju att alla de kompetensutvecklingsinsatser som har förekommit på skolan har berört inkludering på något sätt, även om kompetensutvecklingen har utgjorts av olika kompetensutvecklingsspår. Enligt lärarna har de olika spåren handlat om Skolverkets kompetensutvecklingsinsats läslyftet samt mattelyftet. Vidare har det förekommit kompetensutvecklingsspår som specifikt har handlat om inkluderande undervisning samt om betyg och bedömning. Lärare uppger att de i samband med kompetensutvecklingen har besökt varandras lektioner och de berättar vidare att rektorn har besökt deras lektioner. Även rektorn berättar i samband med intervju att lärare har besökt varandras lektioner som en del i kompetensutvecklingen. Rektorn lyfter fram inslag i kompetensutvecklingen, såsom kamratrespons och tydlighet avseende syfte och mål med lektioner, som särskilt positiva för högpresterande elever.

Avseende samverkan mellan lärare och personal i elevhälsan uppger lärare att deras samverkan handlar om att de träffas på möten och att det finns möjlighet att uppsöka elevhälsan vid så kallade öppna elevhälsoträffar. Lärare säger att de enbart söker upp elevhälsan när det är något som inte fungerar för någon elev eller då någon elev har hög frånvaro. I intervju med personal i elevhälsan säger

de att de inte vet om det bedrivs något arbete på skolan för att utveckla undervisningen till att bli mer utmanande. Personal ur elevhälsan berättar att det inte har kommit så många lärare till deras öppna elevhälsoträffar. Vidare säger personal i elevhälsan att meningen är att lärare ska se elevhälsoträffarna som en möjlighet för lärarna att prata med personal i elevhälsan, men informationen till lärarna har inte varit tillräckligt tydlig. Personal i elevhälsan uppger att rektorn har en viktig roll och behöver vara tydlig för att det ska kunna bli ett bra samarbete mellan lärare och personal i elevhälsan. De säger också att rektorn är positiv till att elevhälsans personal ska integreras mer i arbetet med undervisningen framöver.

Skolans arbete med att utveckla högpresterande elevers motivation för studier

Granskningen visar att det pågår ett visst övergripande arbete på Jenny Nyströmsskolan 3 med att bibehålla och främja elevers motivation till studier och fortsatt goda prestationer.

I intervju med elever berättar eleverna att det förekommer viss kontakt med universitet och att de har erfarenhet av studiebesök. Även lärare berättar i intervju att de har visst samarbete med universitetet, både i form av studiebesök och i samband med att elever gör sitt gymnasiearbete. Lärare berättar vidare att elever erbjuds möjlighet att delta i skolornas matematiktävling, olympiska spelen i naturvetenskap och att de årligen anordnar Nobelfest inom det naturvetenskapliga programmet på skolan, med inbjudna föredragshållare. Enligt lärare finns det också möjlighet för eleverna att läsa kurser i ett högre tempo, men det har inte varit aktuellt på senare tid eftersom det inte har efterfrågats av elever. Någon elev uppger dock att hen gärna hade genomfört en prövning i något ämne men det har varit otydligt i fråga om vad som gäller vid prövning och därför har det aldrig blivit av. Även rektorn säger i intervju att rutinerna kring prövning nog inte har varit så tydliga, även om möjligheten finns.

Elever uppger i intervju att de har möjlighet att få stöd av lärare utanför lektionstid, i vad de kallar "Studiehallen" där det alltid finns personal som kan vara behjälpliga. Elever säger också att i samband med nationella prov anordnas så kallad "mattestuga" och då brukar många elever söka sig dit, både elever som är högpresterande och elever som behöver mycket stöd. Enligt eleverna blir diskussionerna i "mattestugan" ofta elevstyrda. Även rektorn berättar i intervju att högpresterande elever utnyttjar möjligheten till att få stöd i "Studiehallen". Enligt rektorn är "Studiehallen" bemannad både med lärare och speciallärare men till nästa läsår ska bemanningen stärkas ytterligare genom att lärare med olika kompetenser har anställts.

Utvecklingsområde:

Ett skolövergripande arbete behöver utvecklas i syfte att främja och förebygga prestationsrelaterad stress

Granskningen visar att personalen på Jenny Nyströmsskolan 3 behöver utveckla det främjande och förebyggande arbetet, liksom organiseringen av undervisningen, på ett sätt som motverkar prestationsrelaterad stress bland högpresterande elever.

I intervju med elever berättar flera elever, men inte alla, att de tidvis känner sig stressade. Några elever säger att de känner sig mer eller mindre stressade i olika perioder. Många elever säger att de känner sig stressade inför proven. I intervju med lärare säger lärarna att de tror att elever känner sig stressade och att eleverna tycker att det ofta kör ihop sig för dem. Även personal i elevhälsan uppger i intervju att deras bild är att högpresterande elever är stressade. Enligt personal i elevhälsan tar de reda på hur eleverna mår genom att låta eleverna besvara en trivselenkät varje år. Rektorn uppger i intervju att han tror att merparten av eleverna mår bra, men han tror också att många elever är stressade. Enligt rektorn är det dock svårt att veta om det är en positiv eller negativ stress för eleverna.

Skäl som eleverna anger i intervju till att de känner sig stressade är att en del lärare inte ger tillräcklig information om vad eleverna behöver göra i en kurs och vad som krävs för ett visst betyg. Vidare uttrycker någon elev att det är stressande att inte få reda på hur man ligger till i något ämne. Någon elev säger att det blir stressande när hen sitter hemma och skriver på en uppgift men inte vet om det är tillräckligt. På en fråga till eleverna om vad skolan kan göra för att eleverna inte ska bli stressade svarar elever att vissa lärare behöver bli tydligare med att ge besked om hur allt bedöms och även ge konkret respons till eleverna om hur de ligger till. Vidare säger elever att de blir stressade av att prov i olika ämnen infaller samtidigt, eftersom takten är densamma i olika ämnen. Lärare säger i intervju att de försöker prata med eleverna för att det inte ska bli för mycket examinationsuppgifter samtidigt, men det finns inget provschema på skolan utan mycket av planeringen blir upp till eleverna. Även eleverna berättar att lärare ofta är lyhörda och försöker ändra i planeringen för att det inte ska bli för mycket prov samtidigt för eleverna. De flesta eleverna säger att det inte finns någon gemensam provplanering i deras klass. Men i en av klasserna berättar eleverna att de har tagit initiativ till att göra en klasskalender där de skriver in prov och då tittar lärare i kalendern för att det inte ska bli för mycket samtidigt. Rektorn säger i samband med intervju att det ibland blir anhopningar för eleverna innan loven och att det är något som de behöver hantera på skolan, både i fråga om hur examinationerna ser ut och var de ligger över terminen.

Såväl elever som lärare och personal i elevhälsan uppger i intervju att elever får viss genomgång i studieteknik. Elever säger att studieteknik är något som de har pratat lite om på deras klasstid och att det också har förekommit någon information i aulan. Lärare berättar att de går igenom studieteknik i vissa kurser. Enligt lärare arbetar de vidare med lästeknik i svenskan, och tack vare läslyftet har det arbetet även kommit in i andra ämnen. Personal i elevhälsan säger i intervju att många lärare pratar om studieteknik i sina kurser och elevhälsan är även behjälpliga i arbetet kring studieteknik, däremot bedrivs det inget arbete på en övergripande nivå på skolan. Rektorn uppger i intervju att de behöver prata mer om studieplanering och studieteknik på skolan och att elevhälsans olika funktioner ska vara en del i arbetslagen.

Personalen som har intervjuats beskriver i intervju att mycket av det arbete som handlar om elevers stress bedrivs på individnivå och är ofta reaktivt till sin karaktär. Lärare uppger i intervju att de har ett samarbete med elevhälsan när det behövs. Någon lärare säger att hen endast använder sig av elevhälsan när det blivit för mycket för någon elev. Personal i elevhälsan säger i intervju att de pratar om elevers stress, exempelvis i samband med deras elevhälsomöten, men de samtalen är på individnivå och ofta har det gått alldeles för lång tid när dessa samtal förs. När personal i elevhälsan blir tillfrågade i intervju om vilka förebyggande insatser som görs svarar de att insatserna handlar om att hantera symptomen på stress och att eleverna ska lära sig att hantera stress, men det görs inga insatser för att komma åt problemet som orsakar stress såsom organiseringen av utbildningen. Rektorn uppger i intervju att det förebyggande arbetet på skolan behöver bli bättre. Enligt rektorn behöver elevhälsan skapa aktiviteter som motverkar stress men elevhälsan behöver också delta mer under klasstid och föra dialog med lärarna. Rektorn säger vidare att elevhälsans olika funktioner ska vara ute mer bland eleverna framöver. Personal i elevhälsan säger att de planerar för att arbeta kontinuerligt i klasserna tillsammans med mentorerna, utifrån ett specifikt material. Enligt personal i elevhälsan är dock inte detta arbete implementerat ännu.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 1 februari 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, *Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2017:7328) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har Hann Sjögren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Andrés Brink Pinto
Beslutfattare

Therése Mineur
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/utmanande-undervisning-till-hog-presterande-elever/>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Jenny Nyströmsskolan ligger i Kalmars kommun och huvudman är Kalmarsunds gymnasieförbund, som bildats av Torsås, Mörbylånga, Borgholms och Kalmars kommuner. Jenny Nyströmsskolan är indelad i fyra rektorsområden som leds av vars en rektor. I Skolinspektionens granskning ingår Jenny Nyströmsskolan 3, som läsåret 2017/18 hade totalt 110 elever, varav 108 elever gick naturvetenskapligt program.

Rektor redovisar att elever som antogs till skolans naturvetenskapliga program hade ett genomsnittligt meritvärde på 271 poäng hösten 2016 och 255 poäng hösten 2017. Skolverkets statistik visar att läsåret 2014/2015 var andelen avgångselever på programmet med gymnasieexamen totalt 86,5 procent. Det saknas senare nationell statistik över resultat på skolan, liksom genomsnittlig betygspoäng för avgångselever.

Bilaga 2: Författningsstöd för kvalitetsgranskningen Utmanande undervisning för högpresterande elever

Skollagen

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

2 kap. 25 §

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och att en utgångspunkt är att lärande och hälsa på många sätt påverkas av samma faktorer.

3 kap. 3 §

Alla barn ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

2011 års läroplan för gymnasieskolan

1 Skolans värdegrund och uppgifter, 1.1 Grundläggande värden

Skollagen slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Skolan ska

aktivt och medvetet främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter. Eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska ge stöd och stimulans till alla elever så att de utvecklas så långt som möjligt. Läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka varje elevs självförtroende samt vilja och förmåga att lära. Läraren ska också organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, se till att undervisningen till innehåll och uppläggning präglas av ett jämställdhetsperspektiv och samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Läraren ska låta eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

2.5 Bedömning och betyg

Läraren ska fortlöpande ge varje elev information om framgångar och utvecklingsbehov i studierna.

2.6 Rektorns ansvar

Rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningens uppläggning, innehåll och arbetsformer anpassas efter elevernas skiftande behov och förutsättningar samt att lärare får möjlighet till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning till Skolinspektionen

Utvecklingsområde 1: *Se till att rektorn, personal i elevhälsan och lärare arbetar främjande och förebyggande för att motverka prestationsrelaterad stress bland högpresterande elever. I detta arbete ingår att organisera undervisningen på ett sätt som förebygger prestationsrelaterad stress.*

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: